

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

408

Idő

"1923"

Személy

Szerző:

Cím: „Eskü a Vérmezőn”

Forrás:

Magyarország

Bp

(Hely)

1923. 5. 13

(Idő)

(Köt. v. fiz.) (O)

„Eskü a Vérmezőn”

Dudits Andor történelmi festménye a Nemzeti Múzeumban. — A Paál László Társaság a Nemzeti Szalóban

A Nemzeti Múzeum kupolacsarnokában holnap, vasárnap délelőtt, ünnepélyesen adnak át a nyilvánosságának egy monumentális művészeti alkotást, Dudits Andor „Eskü a Vérmezőn” című történelmi festményét.

Dudits Andorra e festmény megalkotásánál hatalmas művészeti feladat zuhant. Meghatározott témát kellett megfestenie és ebben a témában nagy számú portrét kellett alkotnia. Dudits jól megfelelt a kettős feladatnak: megörökített egy, a magyarság történetében érdekes momentumot, másrészt határozott erővel végezte el ezt a megörökítő feladatát.

A monumentális hatású, nagyterjedelmű vásznon, amelyet artistikusan helyeztek el a Nemzeti Múzeum kupolacsarnokában, két oszlop között és Nagy-Magyarország hatvanhárom vármegyéjének címere alatt, élénk tárul a Vérmező 1920 április 11-ikén. A történelmi síkon a magyar nemzeti hadsereg esküdt a magyar alkotmányra. Tábori mise keretében folyt le ez a történelmi esemény, a katonaság, a magyar nép és hivatalos előkelőségek jelenlétében. És a történelmi fájdalom jelenlétében. 1920-ban, frissen fakadt az a magyar fájdalom, amelyet az országot megsemmisítő trianoni béke miatt éreztünk. A fájdalommal egy méhben születik az életető remény; a vérmezői esküre gyászfátyolt borított a történelmi veszteség tragikumuma, de ezen a fátylon áttűzött a feltámadás reménysugara.

Dudits Andor ezt a történelmi momentumot és ezt a történelmi hangulatot festette meg. Horthy Miklós kormányzóval az előtérben, ott látjuk az esküt tevő egyházi, katonai és polgári előkelőségeket. Bármi nagyterjedelmű is a kép, kis méretben kellett sok portrét adni. Ezt a feladatot a kitűnő portréfestő tudásával oldotta meg Dudits Andor. A hatalmas jelenetet melankólikus, borús, tavaszi ég környezi. Mozgalmas, vibráló, élő az egész festmény, él minden fa, virág — magyar akác, magyar muskátli, — az égen friss, habos felhők vonulnak tova, zászlók lengenek, paripák feszülnek, áhítat és lelkeség tükröződik az arcokon, a borús égen áttűz egy tavaszi napsugár és lobogó fényt vet a fehér zászlóra.

A Nemzeti Szalóban holnap, vasárnap délelőtt új kiállítás nyílik meg: a Paál László Társaság mutatkozik be a közönségnek.

Kissé zavartan lépünk már a kiállítási termekbe, valahányszor új művészeti csoportosulásról értesülünk. Művészeti társaságaink rendkívül elszaporodtak az utóbbi időben. A magyar képzőművészet egysége részekre hullott, a Műcsarnok kebeléről egyre-másra szakadnak el kisebb-nagyobb csoportok és még mindig vannak művészeink, akik nem tudnak elhelyezkedni a meglévő társaságok keretében. Be kell látnunk, hogy művészeti jogosultságuk az új alapításoknak már nem igen van; már csak egyes művészek elhelyezkedéséről van szó s e felhomlasi folyamatban csak azzal a reménnyel tudunk vigasztalódni, hogy a sok kisebb-nagyobb jelentőségű művészeti csoport végül ismét találkozni fog, ha autonóm szervezetének megtartásával is, a Műcsarnokban vagy egyebütt, a magyar képzőművészet egységének érdekében.

A Paál László Társaság keretében néhány kisebb-nagyobb tehetségű művésznünk csoportosul. A kiállítás, amellyel bemutatkoznak, egységes képet nyújt, ha szenzációról nem is tudunk beszámolni. Belányi Viktor néhány stílusos portrét és tájképet állít ki. Különösen figyelemre méltók: az 1. számú Sárga könyv, a 4. számú Csendélet és a 8. számú Női portré. — Bíró József a napos, világos színek, az üde, friss vonalak tehetséges festője. Különösen erős: 42. számú Női arcképe, 43. számú Apadó Balatonja, 45. számú Balatoni vitorlái, 48. számú Partí útja és két kék tónusú svájci tájképe.

Gara Arnold festői talentuma egyre erősebben bontakozik ki. Színes, erős, festői az Ónarcoképe, a Mizantropja, nagyon értékesek a színes rajzai is, valamint több nagyon friss, a pillanat hevében született napos tájképe. — Lakatos Artúr tizenöt alkotással szerepel. Nagyrészt tájképek, izléses, rokon-szenves, mindig fejlődő tehetség alkotásai. — Révész-Ferrymann Ferenc munkássága változatos. Vanak impresszionista tájképei, ezek közül kiemeljük a 117. számú Sió torkolatát, vannak figyelemre-méltó kompozíciói (Bikaviadal) és figurális studiumai, ezek közül megemlítjük a 114. számú Öregembert. Értékesek a stenciljei is. — Szigeti Jenő értékesebb festőink közé tartozik. Parasztféje és Napos kunyhója határozott talentumra mutat. — Magas nivójú, nagyon komoly jelentkezés Vesztróczy Manó Oeuvre-je. Tájképfestő, finomkezü, meglelklő szerelmese a magyar tájnak. Rendkívül sok finom hangulatú magyar tájképpel szerepel. — Fesztly Masa erőteljes új ónarcképét állította ki.

A festmények Paál László két tájképe és egy érdekes jelenetet ábrázoló festmény körül csoportosulnak: egy kisterjedelmű kép, az első terem közepén Paál László temetését mutatja. Paál Lászlót temetik Párizsban, elhagyott, magyar temetéssel; néhány barátja áll csak a sírnál, köztük Munkácsy Mihály és felesége. Dedk-Ébner festette a képet.